

недоторканості особи, хоча за зовнішньо-формальними ознаками їх можна розглядати як неналежне поводження. За цим принципом Суд не спирається на психологічні уяви заявника, а аналізує сукупність обставин у справі щодо наявності порушень статті 3 Конвенції», – зазначає Е.В. Шишкіна [4].

Встановлюючи рівень жорстокості, силу спричинених страждань, ЄСПЛ виходить із обставин конкретної справи, при цьому він враховує: «інтенсивність та жорстокість поганого поводження, тривалість цих дій, їх фізичний чи психологічний ефект, характер поводження, за яких обставин, яким чином, якими методами та способами вони здійснюються» («Ірландія проти Сполученого королівства» (Ireland v. UK) [5], а в деяких випадках – стать, вік та стан здоров'я жертви та інші обставини «Селмуні проти Франції» (Selmouni v. France) [6].

Ступінь страждань потерпілого від катування є поняттям суб'єктивним і оціночним, залежить від ряду факторів. З достатньою точністю визначити його навряд чи можливо. Тому для констатації тортур досить встановлення самого факту нестерпного страждання потерпілого, яке зумовлює певну його поведінку в інтересах особи, що застосовує тортури. Отже, фізичні і моральні страждання необхідно розрізняти не за їх ступенем, а за характером подразника, що викликає такі страждання [7].

Отже, абсолютна заборона, закріплена в статті 3 Конвенції, спирається на відносні критерії, які підлягають встановленню кожного разу при розгляді справи. Принцип "*мінімального рівня жорстокості*" застосовується при відокремленні катувань від нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження й покарання.

Бібліографічні посилання:

1. Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини: Указ Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>.
3. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / [І. Бекешкіна, Т.Печончик, В.Яворський та ін.]; під заг. ред. Т. Печончик. Київ. 2017. 308 с.
4. Шишкіна Е.В. Концепція заборони неналежного поводження з людиною та її еволюція в діяльності Ради Європи. 12.00.11 – міжнародне право. Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Київ. 2009.
5. Case of Ireland v. The United Kingdom, 5310/71 Council of Europe: European Court of Human Rights, 18 January 1978, available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57506>.
6. Case of **Selmouni v. France**, 25803/94 Council of Europe: European Court of Human Rights, 28 JULY 1999, available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58287>.
7. Лутковська В. Європейські стандарти заборони катування. Заборона катування. Практика Європейського суду з прав людини. Український центр правничих студій. Київ. 2001. С. 6-7.

Панова Оксана Олександрівна,

доцент кафедри адміністративної діяльності поліції
Харківський національний університет внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО СИСТЕМИ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Проблема формування суджень щодо ефективності забезпечення публічної безпеки в Україні завжди посідала важливе місце серед актуальних проблем адміністративної діяльності. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління державою – від органів виконавчої влади в рамках загальнодержавної проблеми до підрозділів правоохоронних органів і пересічних громадян в конкретній місцевості. Сучасні умови геополітичного становища України диктує необхідність пошуку нових напрямків підвищення ефективності забезпечення безпеки країни, аналізу причин і факторів, що призводять до погіршення криміногенної ситуації, правового нігілізму, тощо. Ефективне забезпечення публічної безпеки здійснюється при певній взаємодії трьох визначальних його чинників, як і в будь-якому суспільному явищі, воно складається з: персоналу

(робочої сили), засобів праці і предметів праці [1]. Органи державної влади використовуючи наявні матеріально-технічні, інформаційні та кадрові резерви здійснюють забезпечення публічної безпеки. Це означає, що, з одного боку, процес забезпечення публічної безпеки вимагає затрат фінансового характеру, а з іншого – всі ці зусилля направлені на отримання позитивного результату у всій правоохоронній сфері.

Теорія ефективності чітко розмежовує поняття ефекту й ефективності, розуміючи під першим результат заходу, а під другим – співвідношення ефекту і витрат, що його викликали. Ефективність виробництва – це комплексне відображення кінцевих результатів використання засобів виробництва і робочої сили за певний проміжок часу. У зарубіжних країнах з розвинутою ринковою економікою для визначення результативності господарювання використовують інший термін – продуктивність системи виробництва і обслуговування, під якою розуміють ефективне використання ресурсів (праці, капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації) при виробництві різних товарів і послуг [1, с. 84-85].

Аналіз наукових джерел із питань оцінювання ефективності діяльності дає змогу зробити висновок, що в окремих випадках автори публікацій ототожнюють такі поняття, як «критерій» і «показник». І хоча між ними існує тісний взаємозв'язок, ми поділяємо точку зору тих учених, які розрізняють такі поняття [5, с. 90–92; 3, с. 68; 6, с. 210]. При цьому будемо керуватися тим, що критерій (грец. – *kriterion*) – трактується як «підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось, мірило» [2, с. 465]. Так, визначаючи показники ефективності забезпечення публічної безпеки, то їх варто тлумачити як абсолютну або відносну величину, ступінь якості стану. Саме за допомогою таких індикаторів можливий вимір та оцінювання ефективності забезпечення публічної безпеки [4, с.222].

Отже, можна зазначити, що критерії оцінювання ефективності забезпечення публічної безпеки – це постійні величини, які уособлюють оптимальні умови, задля підтримання правопорядку в країні, раціонального використання сил та засобів державних інституцій, взаємодії суб'єктів забезпечення публічної безпеки. Показники, у свою чергу, являють собою якісні та кількісні відомості, за якими можна судити про ступінь досягнення цілей, серед яких основною є забезпечення публічної безпеки як складової загальної системи національної безпеки України. При цьому кожен критерій може розкриватися через низку показників. Він більшою мірою виражає якісний стан об'єкта, а показник дає можливість виміряти кількісний рівень цього стану [4, с. 224]. У свою чергу, умови та критерії оцінювання ефективності забезпечення публічної безпеки можуть збігатися. Так, наприклад, ефективне використання кадрового потенціалу правоохоронної сфери та професіоналізм правоохоронців може виступати і як умовою ефективності діяльності, і як критерій, за допомогою якого може оцінюватися діяльність загалом правоохоронної сфери, та конкретне забезпечення публічної безпеки.

Бібліографічні посилання:

1. Бабюк Анастасія. Основні критерії оцінювання ефективності діяльності підприємства. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21184/2/SEIED_2017_Babyuk_A-The_main_criteria_for_evaluation_84-86.pdf (дата звернення 11.02.2019)
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Давиденко Л.М. Проблеми оцінки та вимірювання ефективності діяльності прокуратури. *Питання конституційно-правового статусу прокуратури України та удосконалення її діяльності* : зб. наук. пр. / ред. кол.: Л.М. Давиденко, П.М. Каркач (від. ред.) та ін. Харків: ІПК Генеральної прокуратури, 1999. С. 67–81.
4. Іванченко Олексій. Система критеріїв оцінювання ефективності діяльності судів під час надання судових послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 11. С. 222-225.
5. Москвич Л.М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз : монографія. Харків: ФІНН, 2011. 384 с.
6. Смирнов А.Ф. К вопросу о критериях оценки организации и деятельности органов прокуратуры. *Актуальные проблемы регулирования правового государства*. – Харьков: Юрид. ин-т, 1990. С. 198–250.